

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 9 grudnia 2019 r.

Pozycja 238

POSTANOWIENIE z dnia 14 sierpnia 2019 r. Sygn. akt Ts 213/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Wojciech Sych,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.D. w sprawie zgodności:

art. 398⁶ § 2 w związku z art. 398⁵ § 1 w związku z art. 165 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, ze zm.) w zakresie, w jakim „odmawia prawa do sądu na podstawie spóźnionego doręczenia skargi kasacyjnej na skutek wadliwego adresowania przesyłki pocztowej” z art. 45 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

nadać bieg skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej, wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 6 listopada 2017 r. (data nadania) M.D. (dalej: skarżący) wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia. Z uzasadnienia skargi wynika, że skarżący podnosi również zarzut niezgodności art. 165 § 3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (ówcześnie: Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, obecnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.; dalej: k.p.c.) w związku z art. 165 § 2 k.p.c. z art. 32 Konstytucji w związku z art. 45 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została złożona w związku z następującą sprawą.

Z przedłożonych orzeczeń sądów wynika, że postanowieniem z 23 września 2016 r. Sąd Apelacyjny w S. ustanowił dla skarżącego pełnomocnika z urzędu w postępowaniu przed Sądem Najwyższym, którego wskazała Okręgowa Izba Radców Prawnych w P. 21 października 2016 r. pełnomocnik potwierdził odbiór doręczonego przez Sąd Apelacyjny w S. wyroku z 14 lipca 2016 r. (sygn. akt [...]) wraz z jego pisemnym uzasadnieniem. Skarga kasacyjna wpłynęła do Sądu Apelacyjnego 28 grudnia 2016 r.

W postanowieniu z 30 grudnia 2016 r. Sąd Apelacyjny w S. I Wydział Cywilny (sygn. akt [...]; dalej: postanowienie Sądu Apelacyjnego) odrzucił skargę kasacyjną skarżącego. W uzasadnieniu sąd stwierdził, że skarżący przekroczył dwumiesięczny termin na jej wniesienie, ustanowiony w art. 398⁵ k.p.c. Przypomniano też, że w rozumieniu ustawy z dnia

23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (ówczesnie: Dz. U z 2016 r. poz. 1113, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 2188, ze zm.; dalej: u.p.p.), oddanie pisma procesowego w polskiej placówce pocztowej jest równoznaczne z wniesieniem go w tym terminie do sądu tylko wtedy, gdy pismo to zostało nadane pod adresem właściwego sądu. Wskazano, że art. 165 § 2 k.p.c. ma charakter szczególny i nie może być wykładany rozszerzająco. W związku z powyższym Sąd Apelacyjny odrzucił skargę, w oparciu o 398⁶ § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy postanowieniem z 20 kwietnia 2017 r. (sygn. akt [...]) oddalił zażalenie skarżącego, złożone na postanowienie Sądu Apelacyjnego. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia stwierdził, że „art. 165 § 2 k.p.c. należy odczytywać w połączeniu z przepisami prawa pocztowego i rozumieć go w taki sposób, że przewidziany w nim wyjątek, oparty na założeniu, że przesyłka powierzona kompetentnemu operatorowi pocztowemu dotrze do adresata, zachodzi wówczas, gdy przesyłka spełnia wymagania zapewniające taki skutek, to znaczy gdy prawidłowo wskazuje adresata i adres. Nieprawidłowy adres odbiorcy, prowadzący do doręczenia go innemu podmiotowi, wyłącza skutek z art. 165 § 2 k.p.c. (...)”.

Skargę konstytucyjną wniesiono 6 listopada 2017 r. (data nadania).

Zarządzeniem sędziego TK z 17 października 2018 r. (doręczone 23 października 2018 r.; dalej: zarządzenie sędziego TK) skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez doręczenie: pełnomocnictwa upoważniającego także do reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym, postanowienia Sądu Apelacyjnego w S. z 30 grudnia 2016 r. (sygn. akt [...]) wraz z uzasadnieniem, z wydaniem którego skarżący wiąże naruszenie swoich praw wskazanych w skardze konstytucyjnej, pełnego uzasadnienia postanowienia SN i udokumentowanie daty jego doręczenia; wskazanie, jakie wolności lub prawa skarżącego wynikające z art. 45 Konstytucji oraz w jaki sposób zostały naruszone przez zaskarżone przepisy, a także uzasadnienie zarzutu niezgodności tych przepisów ze wskazanymi konstytucyjnymi wolnościami lub prawami skarżącego, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie; doprecyzowanie, czy skarżący, wskazując na odmienną sytuację prawną podmiotów, których dotyczą zaskarżone art. 165 § 2 z art. 165 § 3 k.p.c. dopatruje się naruszenia wskazanej w skardze zasady równości wynikającej z art. 32 ust. 2 Konstytucji w związku z art. 45 Konstytucji oraz ewentualne uzasadnienie tego zarzutu.

Pismem z 29 października 2018 r. (data nadania) skarżący uzupełnił braki wskazane w zarządzeniu sędziego TK.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji przedmiotem skargi konstytucyjnej jest ustawa lub inny akt normatywny, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach albo o obowiązkach skarżącego określonych w Konstytucji. Na etapie wstępnej kontroli Trybunał Konstytucyjny bada, czy skarga spełnia przesłanki, o których mowa w przywołanym przepisie Konstytucji oraz wymagania wskazane w art. 44, art. 53 i art. 77 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK) a także, czy nie zachodzą okoliczności przewidziane w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK.

2. Skargę konstytucyjną w imieniu skarżącego sporządził i wniósł radca prawny. Do skargi załączono udzielone przez skarżącego pełnomocnictwo do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej, a także do reprezentowania go w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym.

3. Skarżący wyczerpał przysługującą mu drogę prawną, ponieważ wyrok Sądu Najwyższego z 20 kwietnia 2017 r. (sygn. akt [...]) jest prawomocny i nie przysługują od niego żadne zwyczajne środki zaskarżenia.

4. Trybunał stwierdza, że skarżący dochował trzymiesięcznego terminu wniesienia skargi konstytucyjnej przewidzianego w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK. Wyrok Sądu Apelacyjnego został doręczony skarżącemu 16 sierpnia 2017 r., a skargę wniesiono 6 listopada 2017 r. (data nadania).

5. W *petitum* skargi podniesiono niezgodność art. 398⁶ § 2 w związku z art. 398⁵ § 1 w związku z art. 165 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360; dalej: k.p.c.) z art. 45 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Skarżący wskazuje, że na podstawie zaskarżonych przepisów sąd orzekający w jego sprawie „uzależnił pozytywny skutek wpływu pisma od doręczenia środka odwoławczego pod właściwy adres, uzależniając tym samym ostateczny efekt postępowania prawnego także od działań lub zaniechań osoby trzeciej – nie związanej ze sprawą – w postaci operatora usług pocztowych” (s. 2 skargi konstytucyjnej). Tym samym, zaskarżone przepisy naruszają wyrażoną w art. 45 Konstytucji zasadę prawa obywatela do bezstronnego, niezależnego i niezawisłego sądu.

Z treści skargi wynika również zarzut niezgodności art. 165 § 3 k.p.c. w związku z art. 165 § 2 k.p.c. i w związku z dyspozycją z art. 165 § 4 k.p.c. z art. 32 w związku z art. 45 Konstytucji. Zdaniem skarżącego wprowadzone zaskarżaną interpretacją zastosowanie art. 165 k.p.c. w sposób nieuzasadniony różnicuje w praktyce prawa obywateli wnoszących pisma za pośrednictwem operatora pocztowego w stosunku do praw żołnierzy składających pisma w dowództwie jednostki wojskowej albo praw członka załogi polskiego statku morskiego u kapitana statku. Skarżący podkreśla, że dla tych osób skutki procesowe mogą wystąpić nawet po wielomiesięcznej przerwie (s. 2 skargi konstytucyjnej). Z pisma procesowego z 29 października 2018 r. wynika ponadto, że zdaniem skarżącego ewentualne przesłanie pisma inicjującego postępowanie kasacyjne do sądu za pośrednictwem innego operatora pocztowego w Unii Europejskiej, funkcjonariusza publicznego albo systemu teleinformatycznego – uznane byłoby za skuteczne (s. 4 pisma).

6. W ocenie Trybunału skarżący prawidłowo określił przedmiot kontroli (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK), wskazał, jakie przysługujące mu konstytucyjne prawa i w jaki sposób zostały – jego zdaniem – naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK), a także należycie uzasadnił sformułowane w skardze zarzuty (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK).

7. Skoro złożona skarga spełnia wymagania przewidziane w u.o.t.p. TK, a nie zachodzą okoliczności określone w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK, to – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p. TK – zasadne jest nadanie jej dalszego biegu.

W tym stanie rzeczy postanowiono jak w sentencji.